

Az élelmiszervizsgáló intézetek ezen hézagok kitöltésével a szabály-
sértési előadók munkáját nagymértékben könnyíthetik, hozzájárulhatnak a
hibaforrások felkutatásához és egyúttal azok kiküszöböléséhez is. Nem
utolsósorban kell megemlíteni, hogy milyen nagy jelentősége van a szabály-
sértési eljárások szempontjából a rendszeres ellenőrzéseknek. A piacok és
üzletek, valamint az ipari üzemek rendszeres vizsgálata alapján pontos
képet lehet alkotni az elkövetett szabálysértési esetekről és a lefolytatott
szabálysértési eljárások eredményességéről. Ezenfelül pedig a rendszeres
vizsgálatok magukban is nagy visszatartó erőt gyakorolnak a szabálysérté-
sek elkövetőivel szemben.

KÖNYV- ÉS LAPSZEMLE

Rovatvezető : GÁL ILONA

MERGENTHALER E.:

Új módszer nyersrost meghatározá- sára élelmiszerekben.

(Über ein neues Verfahren zur
Bestimmung der Rohfaser in Le-
bensmitteln.) Z. L. U. 109, 316, 1959.

Szerző több mint 50 elemzés alap-
ján leír egy eljárást nyersrost meg-
határozására. A meghatározás egy
etilénglikolból, vízből és kénsavból
álló feltáró keverék segítségével tör-
ténő hidrolízisen alapszik. Az eljárás
jól reprodukálhatónak mutatkozott,
a kapott értékek ugyan általában
valamivel alacsonyabbnak mutat-
koztak a Weend-i eljárásnál kapott
értékeknél, mégis utóbbiakkal el-
fogadható mértékben egyeztek. Mind
a Weend-i, mind a König-féle eljá-
ráshoz képest a leírt módszer lényeg-
esen egyszerűbben hatjtható végre,
olcsóbb is, ami által soranalízisekre
alkalmas a gyakorlatban.

Cserhalmi O.-né (Budapest)

BÖHME H. és BERTLING : L.

Szorbinsav kimutatás.

(Zum Nachweiss der Sorbinsäure)
Z. L. U. 109. 336. 1959.

A szerzők a szorbinsavat vizes
oldatból, mint nehezen oldódó hi-
gany sót választják le, 0,1%-os hi-

ganyitrát oldattal. Szűrik, 15 per-
cig centrifugálják, néhány csepp
vízzel mossák, 55—60°C-on szárít-
ják. Majd 2—4 csepp 25%-os só-
savval szabadabbá teszik a sóból a
szorbinsavat. Mikroszublimátorban
90—100 °C-on szublimálják. Meg-
határozzák a szublimátum olvadá-
spontját (134—135 °C) és benzanilid-
del (123 °C), vagy phenacetinnel
(107—108 °C) alkotott eutektikus
hőmérsékletét. Ily módon a vizes
oldatból még 0,8 mg szorbinsav is
identifikálható.

Orentsák A.-né (Budapest)

LUCENA—CONDE F. és PRAT L.:

Új kémszer foszfor meghatározása talajokban.

(Anales de Edafologia y Fisiologia
Vegetal. 16. sz. 1957.)

A foszfor molibdénké reakcióval
történő meghatározásánál lényeges
követelmény, hogy a hatvegyértékű
(hexavalens) és az ötvegyértékű
(pentavalens) molibdén egyidejűleg
legyen jelen és arányuk 3 : 2 legyen.
Ilyen összetételű kémszer 10 n
kénsavban és 3 n sósavban 6 hó-
napig is állandó. A kémszer elkészí-
tése : 8,15 g kristályos ammonio-
libdátot (vagy 8,56 g nátrium-
molibdátot) feloldunk 60 ml desz-

tillált vízben. Ez oldatból 25 ml-t 12,5 ml tömény sósavval elegyítünk, desztillált vízzel 50 ml-re kiegészítjük és 10 ml fémhiganyval 5 percig erősen rázzuk, a vörösbarna oldatot leszűrjük. Az eredeti ammonmolibdát-oldat 30 ml-éhez hozzáadunk 56 ml tömény kénsavat, e keverékhez állandó rázás közben a szűrletből 40 ml-t, majd 50 ml tömény sósavat, végül desztillált vízzel 200 ml-re hígítjuk. A smaragdszínű oldat azonnal használható. A meghatározás kivitele: 10—150 mikrogramm foszfort foszforsav alakjában tartalmazó oldathoz 50 ml-es mérőlombikban 1,5 ml kémszert és kb. 40 ml-ig desztillált vizet adunk, forró vízfürdőben 15 percig hevítjük, gyorsan lehűtjük, jelig kiegészítjük és 830 millimikronnál (Stufoban S75 szín-szűrővel) desztillált vízzel szemben koloriméterezzük. A reakciónál előálló szín 160 mikrogrammig pontosan követi *BEER* törvényét.

Korpáczy I. (Budapest)

WOIDICH, K., GNAUER, H., WOIDICH, H.:

Erjedés és desztillációs ecet jellemzőinek meghatározása kromatografikus úton.

Die Lebensmittel-rehliche Beurteilung von Gärungssessig.

Deutsche Lebensmittel-Rundschau 55, 117, 1959.

A szerzők beszámolnak arról, hogy kétféle úton készült ecet közti lényeges különbséget jellemzőik alapján tudjuk megállapítani. Ezeket az alkotóelemeket papírkromatográfias úton választhatjuk el egymástól.

(2-ketoglukonsav, 5-ketoglukonsav, glukonsav, aminosavak, glükóz, fruktóz, sacharóz, glicerin, glikol és foszfát.) A futtatásokat specifikus reagensekkel, de minden esetben Whatman Nr. 1. papírral végzik. Glukonsav, 2-ketoglukon, 5-ketoglukon, glükóz, fruktóz, sacharóz és glicerin kimutatására a legalkalmasabb módszer: a kromatogramot AgNO_3 reagenssel beleszólják, majd szárítószekrényben 10 percig 100°C -on szárítják és fixálóoldattal loszólják be.

Ugyancsak 2- és 5-glukonsav, glükóz és sacharóz kimutatásra használható az anilin-ftálsav reagens. Az eljárás az előbbihez hasonló, azzal a különbséggel, hogy a szárítást 120°C -on végzik. Az említett anyagok pirosbarna-barna foltokat hagynak és a fruktóz UV fényben sárgán fluoreszkál. Az anilin-oxálsav-reagens használatakor a kész kromatogramot 15 percig 105°C -on szárítják. A 2- és 5-ketoglukonsav, glükóz, fruktóz, sacharóz rózsaszínűbarna foltokat hagy fehér alapon.

Jól használhatók még előhívók gyanánt: vanilin-perklórsav, ammónium-molibdát, hidroxámsav oldat. Alábbi oldószerekkel dolgoztak:

1. n-butanol — etanol — NH_3 — víz (4 : 1 : 3) arányú keveréke.
2. n-butanol — piridin — víz (6 : 4 : 3) arányú keveréke.
3. piridin — etilmetilketon — víz (5 : 5 : 3) arányú keveréke.

Aminosavakat n-butanol — ecet — víz (63 : 27 : 10) keverékarányú elegyével mutathatunk ki.

Horák L. (Budapest)